

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/570/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614205388
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614205388.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Andrea Dudášová a členov senátu: JUDr. Magdaléna Krajčovičová a JUDr. Martin Holíč, v právnej veci žalobcu: TELERVIS PLUS, a.s., Staré Grunty 7, Bratislava, zastúpený advokátom: JUDr. Alan Strelák, Na vršku 12, Bratislava, proti žalovanej: Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, P. XXX, o zaplatenie 715,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Senica č. k. 11C 212/2014-21 zo dňa 15. apríla 2015, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom napadnutým odvolaním prvostupňový súd žalobu zamietol a žalovanej nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd po citácii § 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona č. 71/1986 o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy o úvere, § 52 ods. 3, ods. 4, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, § 100 ods. 1, 101 Občianskeho zákonníka, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a vecne tým, že z výsledkov vykonaného dokazovania vyvodil súd ten právny záver, že žaloba nebola podaná dôvodne. Medzi žalobcom a žalovanou prišlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Žalovaná prevzala finančné prostriedky v sume 500 eur, pričom okrem toho sa zaviazala zaplatiť žalobcovi poplatok za správu úveru vo výške 345 eur, spolu sumu 845 eur, avšak zaplatila len 130 eur. Zmluva bola uzatvorená v súlade s platnými právnymi predpismi o ochrane spotrebiteľa. Súd však posúdil nárok žalobcu aj s poukazom na ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, ktoré súdu ako orgánu rozhodujúcemu o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy ukladá povinnosť prihliadať aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, vrátane jeho premlčania, a to aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovolal a zistil, že predmetom konania je suma, ktorej splatnosť nastala viac ako tri roky pred podaním žaloby. Žaloba na súd podaná dňa 9.6.2014, pričom splatnosť úveru resp. jeho zvyšku nastala dňom 3.10.2010 (čo napokon žalobca potvrdil nepriamo aj tým, že od 4.10.2010 si uplatnil aj úrok z omeškania), teda posledný deň lehoty na podanie žaloby na súd bol deň 4.10.2013. Žaloba tak bola podaná po uplynutí všeobecnej trojročnej lehoty a preto ju súd s poukazom na toto ustanovenie zamietol.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a žalovanej, ktorá mala vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, pretože jej žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca a to z odvolacích dôvodov uvedených v § 205 ods. 2 písm. a), d) a f) O.s.p. Odvolateľ nesúhlasí s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, že nárok žalobcu je premlčaný. Odvolateľ uvádza, že predmetnú zmluvu je nutné posudzovať podľa Obchodného zákonníka, nakoľko sa jedná o tzv. absolútny obchod konkrétne ust. § 497 a nasl. Odvolateľ považuje aplikáciu Občianskeho zákonníka za vadu konania, ktorá spôsobila dôvod odvolania. Žalobca nesúhlasí s aplikáciou všeobecnej trojročnej premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka, pretože táto nemá prednosť pred štvorročnou premlčacou dobou podľa Obchodného zákonníka. V premlčaných spotrebiteľských veciach vyplývajúcej zo zmluvy o úvere je žalobca názoru, že nie je možné použiť ustanovenia o všeobecnej dĺžke premlčacej doby podľa Občianskeho zákonníka, keďže trojročná premlčacia doba nesmeruje na ochranu spotrebiteľa. V zákonných ustanoveniach zakotvujúcich ochranu spotrebiteľa nie je zakotvená špeciálna úprava premlčania, čiže nikde nie je ustanovená prednostne aplikácia inštitútu premlčania podľa Občianskeho zákonníka tak ako to aplikoval prvostupňový súd. Poukázal na to, že k rovnakému záveru dospel aj Krajský súd v Banskej Bystrici vo veci spis. zn. 15Co 28/2014. Súd dospel k záveru, že navrhovateľ prvýkrát mal uplatniť právo na ochranu svojho nároku dňa 04.10.2010, s čím odvolateľ súhlasí a taktiež súhlasí s tým, že žalobca uplatnil návrh dňa 09.06.2014 z čoho podľa odvolateľa vyplýva, že uplatnil svoje právo viac ako 100 dní pred márnym uplynutím všeobecnej štvorročnej premlčacej doby podľa § 397 Obchodného zákonníka. Domáhal sa preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov konania.

Žalovaná odvolací návrh nepodala, k doručenému odvolaniu sa písomne nevyjadřila.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 205 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) postupom tak, že na úradnej tabuli súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné, keďže napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky na jeho potvrdenie v zmysle § 219 ods. 1 O.s.p.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvého stupňa zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom tvrdeného nároku, ktorý vo vyčerpávajúcom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na posúdenie uplatneného nároku, výsledky dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom i podľa odvolacieho súdu dospel k správnym skutkovým zisteniam, a pretože v celom rozsahu zdieľa i jeho právny záver vo veci, keď vec i správne právne posúdil, s poukazom na ust. § 219 ods. 2 O.s.p., odvolací súd odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov prvostupňového súdu odchyliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľovi.

Odvolací súd zhodne s prvostupňovým dospel k záveru, že pri vyhodnotení vykonaného dokazovania každého z vykonaných dôkazov jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach bolo v konaní dostatočným spôsobom preukázané, že návrh žalobcu je v celom rozsahu nedôvodný.

Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca dňa 22.4.2010 uzatvoril so žalovanou ako dlžníkom Zmluvu o úvere č. 220101059 na čiastku 500 eur, za poplatok za správu úveru vo výške 345 eur. Dlžník sa zaviazal celkovú čiastku 845 eur uhradiť v 13 mesačných splátkach vo výške 65 eur. Prvá splátka bola splatná 10. deň po uzavretí zmluvy a každá ďalšia až do úplného zaplatenia bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky, pričom po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky je veriteľ oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy spolu s úrokmi, ak sa nedohodnú zmluvné strany inak. Prevzatie finančnej hotovosti potvrdila žalovaná podpisom zmluvy o úvere. Žalovaná celkovo uhradila sumu 130 eur, pričom posledná uhradená suma vo výške 65 eur bola uhradená dňa 21.7.2010. Pretože žalovaná neplnila riadne a včas v zmysle splátkového kalendára, žalobca jej oznámil stratu výhody splátok v zmysle § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. V predžalobnej upomienke zo dňa 8.9.2010 žalobca upozornil žalovanú na uplatnenie práva žiadať o zaplatenie celej pohľadávky. V

oznámení o zosplatnení záväzku zo dňa 9.11.2010 žalobca oznámil žalovanej, že celý dlh sa stal splatným ku dňu 3.10.2010. Dlžná suma 715 eur predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom spolu s poplatkom za správu úveru v celkovej sume 845 eur a čiastkou vo výške 130 eur, ktorá bola uhradená žalovanou (845 eur - 130 eur = 715 eur).

Podstatnou spornou otázkou je, či súd prvého stupňa postupoval správne, keď otázku premlčania posúdil podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

Zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy úpravu premlčania vôbec neobsahoval, pričom takáto úprava je obsiahnutá v dvoch právnych predpisoch, a to v ust. § 387 a nasl. Obchodného zákonníka a ust. § 100 a nasl. Občianskeho zákonníka. Právna úprava premlčania obsiahnutá v Občianskom zákonníku je pre spotrebiteľa výhodnejšia a tejto výhodnejšej úpravy sa spotrebiteľ ani nemôže vzdať. S poukazom na to, aj napriek tomu, že v danom prípade ide o zmluvný typ upravený v zmysle § 497 až § 507 Obchodného zákonníka, s prihliadnutím na to, že ide o zmluvu spadajúcu pod režim Zákona o spotrebiteľských úveroch, bolo dôvodné predmetnú zmluvu posudzovať podľa citovaného zákona, ako aj ustanovení Občianskeho zákonníka, a to i v otázke premlčania práva navrhovateľa. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že hoci má zmluva o spotrebiteľskom úvere charakter absolútneho obchodu, neprestáva byť zmluvou spotrebiteľskou. Pri spotrebiteľských zmluvách, ktoré predstavujú širší pojem, má z hľadiska aplikovateľnosti absolútnu prednosť Občiansky zákonník, keďže aplikácia Obchodného zákonníka prichádza do úvahy až po uplatnení spotrebiteľského práva. Z hľadiska poradia aplikovateľnosti v prípade spotrebiteľských zmlúv Obchodný zákonník celkom alebo z časti musí ustúpiť nutnej prioritnej aplikácii spotrebiteľského práva v širšom slova zmysle, t.j. aplikácii Občianskeho zákonníka. Normy obchodného práva sú totiž v prípade spotrebiteľských zmlúv použiteľnými len vtedy, ak neodporujú úprave, ktorá tu má z povahy veci prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov v Občianskom zákonníku a predpisoch vydaných na jeho vykonanie.

Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnený nárok je plnením zo spotrebiteľskej zmluvy (konkrétne zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, v ktorej jedným zo zmluvných strán je spotrebiteľ), premlčuje sa nárok na peňažné plnenie (z uvedeného zmluvného vzťahu) v 3-ročnej premlčacej dobe v zmysle ust. § 101 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa použijú vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Citované ustanovenie preto ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd prvého stupňa pri skúmaní otázky premlčania správne aplikoval občianskoprávnu úpravu ohľadom dĺžky premlčacej doby, ktorá je priaznivejšia pre odporcu ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení ani skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a odporcom je tzv. absolútnym obchodno-záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávnych ako aj v obchodnoprávnych vzťahoch.

Nemožno opomenúť ani ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno-záväzkového vzťahu, ktorý je nepochybne spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej právnej úpravy.

Ust. § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka aj v znení účinnom do 31.12.2014 treba vykladať tak, že v prípade dualistickej právnej úpravy inštitútov súkromného práva sa na spotrebiteľské právne vzťahy nepoužije obchodné právo (Obchodný zákonník), ak aplikáciou konkrétnej zmluvnej podmienky by sa postavenie spotrebiteľa oproti občianskoprávnej úprave zhoršilo. Ustanovenie § 54 ods. 1 je dôsledkom transpozície čl. 8 smernice. Smernica síce nevyžaduje transpozíciu v prípade dualistickej úpravy inštitútov súkromného práva, no na druhej strane nebráni ani regulácii, akú predstavuje ustanovenie § 54 ods. 1 OZ a ktoré bráni akémukoľvek zhoršeniu postavenia spotrebiteľa oproti

tomuto zákonu (rozumej Občianskemu zákonníku, § 54 ods. 1 OZ). Odvolací súd poznamenáva, že aj právna úprava v Občianskom zákonníku dopadá na obidve strany v súlade s princípom rovnosti, no je citlivejšia, zohľadňuje aspekt informovanosti spotrebiteľa, explicitne priznáva rovnaké práva aj ručiteľovi, garantuje efektívnejšie uplatnenie práva pri plynutí času pri zlom úmysle veriteľa a pod. Nemožno prehliadnúť pritom fakt, že sú to predovšetkým dodávateľia, ktorí uplatňujú veci na súde. Spory vyvolané spotrebiteľmi sú len veľmi zriedkavé, a preto argument o obchodnom práve a rovnosti „pre všetkých“ je objektívne značne relativizovaný.

Je preto potrebné uzavrieť, síce nepopierajúc povahu úverovej zmluvy ako absolútneho obchodu, na otázku premlčania je však potrebné vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Takéto pravidlo je ustálené aj v aplikačnej praxi súdov (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.01.2011 sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011 sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012), ktoré riešenie odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení pod sp. zn. I. ÚS 402/2013-10 zo dňa 19. júna 2013, v ktorom skonštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv veriteľa.

Novela Občianskeho zákonníka vykonaná zákonom č. 102/2014 Z.z. definitívne normatívne vyriešila (doplnením ust. § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka), že na všetky právne vzťahy, v ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Z autentického výkladu zákonodarcu vyplýva, že Občiansky zákonník bude použitý, pokiaľ ide o posudzovanie otázky premlčania, otázky úpravy ručenia, zmluvnej pokuty, uznania záväzku a podobne, aj keby sa na právny režim mala použiť právna úprava Obchodného zákonníka. Hoci účinnosť tohto ustanovenia bola posunutá až na 1. apríl 2015, predmetné ustanovenie poníma výkladový status a jeho cieľom je iba *expressis verbis* vyjadriť aj doposiaľ platné pravidlo prednostného použitia režimu Občianskeho zákonníka na spotrebiteľské záväzky. V súvislosti s uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 27.03.2013, sp. zn. 6 MCdo/4/2012 súd uvádza, že Najvyšší súd SR v posudzovanej kauze nevyslovil právny názor, že na premlčanie nárokov vyplývajúcich zo spotrebiteľských zmlúv sa nepoužije úprava priaznivejšia pre spotrebiteľa napr. občianskoprávna v zmysle ust. § 52 ods. 2 a § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Odvolací súd upriamuje pozornosť aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014, podľa ktorého ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. Najvyšší súd SR v tomto rozhodnutí zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktorý namietal postup prvostupňového súdu aj odvolacieho súdu, ktoré oba zhodne v spore zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere aplikovali ust. § 5b zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 01.05.2014 a na premlčanie aplikovali § 101 Občianskeho zákonníka. Rovnaký právny názor vyslovil Najvyšší súd SR aj v rozhodnutí z 26.11.2015 sp.zn. 4 MCdo 17/2014.

S poukazom na vyššie uvedené závery, odvolací súd sa nemohol stotožniť s odvolacími námietkami žalobcu, poukazujúcimi na prednostnú aplikáciu ustanovení Obch. z. aj v prípade spotrebiteľskej zmluvy, a s tým spojenú rozhodovaciu činnosť označených súdov. Podľa platného právneho poriadku Slovenskej republiky nie je daná viazanosť právnym názorom vysloveným skorším rozhodnutím súdu rovnakého stupňa, pričom všeobecne záväzný charakter nemajú ani judikáty. V zmysle záverov ústavnoprávnej judikatúry však Ústavný súd akceptuje práve teleologický výklad právnej normy, ako aj interpretačný postup všeobecných súdov, ktorý je spôsobilý v kontexte racionálnej argumentácie predstavovať významný korektív pri zisťovaní jej obsahu, účelu a zmyslu (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 650/2013). Vstupom Slovenskej republiky do Európskej únie je daná tiež povinnosť eurokonformného výkladu národného práva, so zachovávaním nepriameho účinku jednotlivých smerníc (pri naplnení cieľov vysokej ochrany spotrebiteľa garantovaných komunitárnym právom). Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila vyššie uvedená rozhodovacia prax súdov, pričom rozhodnutia vyšších súdov označených žalobkyňou v odvolaní (v citovaných častiach) nezohľadňujú nadradenosť komunitárneho práva, primárne ako

aj sekundárne pramene práva Európskej únie, vrátane rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie, smerujúce k náležitému vyvažovaniu postavenia spotrebiteľa ako slabšej strany v hmotnoprávných a procesnoprávných vzťahoch (v dôsledku len iluzórnej slobody spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy s dodávateľom a s tým spojenej nerovnováhy zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa). Preto vo svetle eurokonformného výkladu dotknutých právnych noriem nebolo možné sa so žalobcom uvádzanými rozhodnutiami na podporu jeho tvrdení (v danom prípade) stotožniť.

Súd prvého stupňa preto správne uzavrel, že v danom prípade začala plynúť všeobecná 3-ročná premičacia doba dňa 4.10.2010 a keďže návrh na súd bol podaný až dňa 9.6.2014, bol podaný po márnom uplynutí premičacej doby, a preto bolo potrebné takýto návrh z dôvodu premlčania zamietnuť. Vzhľadom na uvedenú argumentáciu, pokiaľ súd prvého stupňa návrh žalobcu v celom rozsahu zamietol, rozhodol vecne správne, a preto odvolací súd v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane rovnako vecne správneho závislého výroku o náhrade trov konania, potvrdil.

V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej vzniklo podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov konania voči v odvolaní neúspešnému žalobcovi. Žalovaná si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, preto jej odvolací súd náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

Senát krajského súdu prijal rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.